

Bussiga

Infoleht
Pärnus liiklejale
Juuli 2018

Kümne euroga võib sõita kuu aega nii linna- kui maaliinidel

Teet Roosaar
Pärnu linnavalitsuse meedianõunik

Juuli algusest võivad kõik Pärnu linna ja maakonna elanikud sama bussikaardiga nii linna- kui maaliinidel sõita, kõige odavam on osta kümneeurone kuukaart.

Linna- ja maaliinid on Pärnumaal tihedalt seotud. Võimaldades maaliinidel tasuta sõita, oleks tekkinud olukord, kus näiteks Sinti viivad nr 40 bussid oluks rahvast pungil, ent Pärnus Riia maanteel sõitvad linnaliinid oleks hakanud kiratsema. Inimesed oleksid hakanud nõudma riigilt Sindi bussi sõidugraafiku tihendamist, linnavalitsusel aga tulnuks liinivõrku reisijate nappuse tõttu kärpida.

Nähes, et ühistranspordis võib tekkida paras segadus, võttis Pärnu linn algusest saadik suuna sellele, et samad piletid ja soodustused kehtiksid nii linna- kui maakonnaliinidel. Riik oli küll valmis hüvitama maakonnaliinide piletitulu, kuid prii sõidu eest Pärnu linnas pidanuks Pärnu maksumaksjad igal aastal kinni maksma ligi 880 000 eurose piletitulu. Seda lisaks 2,5 miljoni suurusele linna dotatsioonile. Kokku kulutab Pärnu linn igal aastal ühistranspordi tööhoidmiseks 3,4 miljonit eurot ja tulevikus kasvab linna kulu veelgi.

● Pärnu linnaliinidel saavad soodsamalt sõita kõik Pärnu maakonna elanikud

Pärnumaa omavalitsusjuhid leppisid kokku, et Pärnu linnaliinidel saavad soodushinnaga sõita kõik Pärnu maakonna (Pärnu linna, Põhja-Pärnumaa, Tori, Saarde, Häädemeeste, Kihnu ja Lääneranna valla) elanikud ning osadele elanikkonna gruppidele on sõit tasuta. Linnavolikogu määrus annab võimaluse liituda Pärnumaa ühistranspordisüsteemiga ka teistel Eesti omavalitsustel, et nendegi elanikud võiks tulevikus soodsamalt või tasuta Pärnumaal sõita.

Maanteeameti käskkirja kohaselt peavad 1. juulist maakonna bussiliinidel pileti ostma sõitjad vanuses 20-62 aastat ning noorematel ja vanematel on sõit prii. Tasuta sõit maakonnaliinidel

kehtestati sõltumata elukohast, seda ka välisriigi kodanikele.

● Pärnumaalastel on kõige kasulikum osta kümneeurone kuukaart

Pärnu linna ja maakonna elanikel, kel tasuta sõidu õigust pole, on kõige kasulikum osta kümme eurot maksev kuukaart. Sellega võib 30 päeva jooksul sõita piiramatult nii maakonna kui linnaliinidel.

Kes harvemini sõidab, võib valida üheeurose tunnipileti, kolmeeurose päevapileti ja viieeurose viie päeva pileti vahel. Nendegagi võib ettenähtud aja jooksul piiramatult nii linna- kui maaliinidel sõita.

Tasuta asju pole olemas, keegi peab nende eest maksma. Ka teised Eesti suuremad linnad, kes linnaliine üleva peavad, on eelistanud oma elanikke. Tallinnas on sõit tasuta vaid pealinna elanike registrisse kantud kodanikele, Tartus võivad tasuta sõita näiteks ainult omavalitsusse sisse kirjutatud 65 aastased ja vanemad isikud.

Täishinnaga piletid on Pärnus alates 1. juulist kallimad. Need on mõeldud väljaspool Pärnumaad elavatele inimestele. Pealinna elanik, kellele on sõit Tallinna ühistranspordis tasuta, võib valida näiteks kaheeurose tunnipileti, viieeurose päevapileti ja 15 eurot maksva viie päeva pileti vahel, kuukaart maksab 45 eurot.

Kuigi Pärnumaal hakkas linna- ja maakonnaliinidel 1. juulist kehtima üks piletisüsteem, on selles mõningaid erisusi, mis puudutavad soodustatud elanikkonnagruppe. Osa pärnumaalasi võivad tasuta sõita üksnes linna-, mitte maakonnaliinidel. Nendeks on näiteks nelja- ja enamalapselise pere lapsevanemad, puuduva töövõimega 20-62 aastased isikud, kuni 62 aastased (kaasa arvatud) puuduva töövõimega isikud.

Samas võivad maakonnaliinidel, kuid ei või linnaliinidel tasuta sõita 63-64 aastased pärnumaalased, kes pole veel pensioniikka jõudnud, ja kuni 19 aastased (kaasa arvatud) noorukid, kes pole enam õpilased.

Üliõpilastel tuleb valida, kas eelistada kodukoha või

Pärnumaa sissekirjutust. Valides näiteks pealinna sissekirjutuse, võivad nad linna- ja maakonnaliinidel sõitmiseks osta soodushinnaga 25 eurose kuupileti. Neil, kes vaid korra kuus vanemaid külastavad, on odavam osta tavahinnaga 15 eurone viie päeva pilet.

Alates 1. juulist võivad Pärnu linnas tasuta sõita kõigis Pärnumaa omavalitsustes sisse kirjutatud 65 aastased ja vanemad inimesed, vanadus- ja töövõimetuspensionärid, õpilased, üliõpilased, nelja- ja enamalapselise pere liikmed, puuduva töövõimega isikud, eestkoste all olevad isikud, kuni 18 aastased puudega lapse ja nende saatjad ning sügava puudega isikute saatjad.

Maanteeamet lubab 1. juulist maakonnaliinidel tasuta sõita kõigil kuni 19 aastastel (kaasa arvatud) ning 63 aastastel ja vanematel isikutel.

● Hankige bussikaart

Kõige kallim on osta bussijuhilt paberpilet, mis maksab linnaliinidel kolm, linnalähiliinidel nr 39, 40 ja 57 kaks ja ülejäänud maakonnaliinidel üks eurot. Seda põhjusel, et suunata inimesi bussikaarti hankima, sest massiline bussist piletite ostmine takistab busside graafikus püsimist ning sularaha bussijuhi juures hoidmine suurendab turvariski.

Paberpiletid riskasutuses ei ole ehk maal ostetud paberpiletiga ei saa linnas sõita ja vastupidi.

Turistide maaliinil ostetud ühe- ja kaheeurosed elektroonilised piletid ei kehti linnaliinidel, sest linnaliinidel maksab tunnipilet nende jaoks kolm eurot. Vastupidi on elektronpiletite riskasutus võimalik.

Kui kasutate bussikaarti, maksate tunnikaardi hinna ka siis, kui valideerite sõiduõiguse järgmises linna- või maabussis sekund enne tunni täitumist. Süsteem valib piletiliigi, mis on teile kõige kasulik, näiteks kolmanda tunnipileti asemel saate juba päevapileti.

Soodustuste kasutamiseks on vaja bussikaart isikustada

Gerli Kõiv
Pärnu linnavalitsuse kommunikatsioonispetsialist

Pärnu linna ja maakonna elanikud saavad soodushinnaga pileteid osta või tasuta sõita alles pärast seda, kui nad on bussikaardi isikustanud.

Bussikaart on pangakaardiga sarnane plastikkaart. Iga kord, kui bussi sisenete, tuleb see asetada vastu tähistatud kohta validaatoril kuni kostub helisignaal ja süttib roheline tuli.

Topeltraha ei võeta, kui tunnipileti esimese ja viimase valideerimise vahe on väiksem kui 60 minutit.

Bussikaardiks võib olla erinevat värvi ühiskaart, Pärnu linna ja maakonna koolide elektrooniline õpilaspilet või ISIC-kaart. Kui teil on mõne teise linna või maakonna ühiskaart, ei pea te eraldi Pärnumaa ühiskaarti ostma ja võite seda edasi kasutada.

Bussikaart võib olla isikustatud või isikustamata. Kui see on isikustamata, jääte anonüümseks ning saate ühiskaarti kasutavates linnades ja maakonnades osta täishinnaga pileteid.

Isikustamisel seotakse bussikaart inimese isikukoodiga. Süsteem tunneb ära, et te olete Pärnumaa elanik ning teil on õigus osta pilet soodushinnaga või sõita tasuta.

Kui olete kaardi isikustamata jätnud, võetakse sõidu eest täishind. Bussikaarti on kasulik isikustada ka seetõttu, et kaardi kadumisel ei läheks piletid või raha kaduma.

Pärnumaa ühiskaardi hind on kaks eurot. Neile, kellel on tasuta sõidu õigus, antakse esimene kaart tasuta. Tasuta ühiskaarte väljastavad ainult Pärnu bussijaama kassad, õpilaspileti annab kool.

Kui teil on ühiskaart juba olemas, saab seda isikustada, kaardile raha kanda või 30 päeva piletit osta internetis aadressil parnu.pilet.ee, Omniva teeninduspunktidest, R-kioskites, Selverite infolettides ja Pärnu bussijaama kassades. Kui ühiskaarti pole, müüvad need kohad (välja arvatud veebikeskond) teile kaardi. Raha saab kaardile kanda ja kuupileteid osta ka internetis ja mobiiltelefoniga. Ühiskaart on täht-ajatu.

Bussikaarti ei pea omama ja sõitu valideerima eelkooliealised lapsed ja teised, kellele on riigi poolt antud tasuta sõidu õigus. Kaitseväge ajateenijatel piisab vormiriietusest või isikut tõendava dokumendi ja väeosa tõendi esitamisest.

Üliõpilase staatust kontrollitakse Eesti Hariduse Infosüsteemist. Ülikooli astunud või välismaal õppivad tudengid, kes sinna kantud pole, peavad minema Pärnu bussijaama kassasse, kus soodustus bussikaardile kantakse.

Lisaks bussikaardi omaniku sõidupiletile on elektroonilise piletisüsteemi kontole võimalik osta kuni viie kaasreisija tunnipiletid. Pärnumaa ühiskaart on riskasutatav Tartu, Tartumaa, Tallinna, Harjumaa, Sillamäe, Lääne-Virumaa, Hiiumaa, Saaremaa, Põlva maakonna, Valga, GoBusi kaugliinide jpt bussikaartidega.

Piletiliigid ja -hinnad

Piletiliik	Pärnu linna ja maakonna elanikule	Külalajale
Tunnipilet bussijuhilt ostes linnas (maaliinidel kasutada ei saa)	3 €	3 €
Tunnipilet bussijuhilt ostes maakonnas (linnaliinidel kasutada ei saa)	1 või 2 €	1 või 2 €
Tunnipilet bussikaardiga	1 €	2 €
Päevapilet bussikaardiga	3 €	5 €
Viie päeva pilet bussikaardiga	5 €	15 €
Elektrooniline 30 päeva pilet	10 €	45 €
Elektrooniline 30 päeva sooduspilet õpilastele, üliõpilastele, pensionäridele ja puuduva töövõimega isikutele	tasuta	25 €

■ Sooduspiletite (ka linna ja maakonna elaniku pileti) ostmiseks või tasuta sõitmiseks tuleb bussikaart kindlasti isikustada.

■ Kõik piletid peale bussijuhilt ostetavate paberpiletite kehtivad nii linna- kui maakonnaliinidel, erinevaid kuukaarte linnas ja maakonnas sõitmiseks ostma ei pea.

Autoga Pärnus

Kohalikud võivad Pärnus soodsamalt parkida

Teet Roosaar
Pärnu linnavalitsuse meedianõunik

Esimesest juunist hakkasid Pärnu linna avalikul tasulise parkimise alal kehtima uued tasulise parkimise hinnad, Pärnu ja osavaldade elanikele muutus perioodikaartide soetamine varasemast soodsamaks.

Varem võisid 32 eurot maksvaid kolme kuu parkimiskaarte osta ainult Pärnu linna sisse kirjutatud füüsilistest isikutest B-kategooria sõiduki omanikud või kasutajad. Nüüd laienes samasugune soodustus ka Paikuse, Audru ja Tõstamaa osavalla elanikele.

Parkimiskaardiga võib muretult parkida nii kesklinna kui ranna rajooni avaliku tasulise parkimisala piirkonnas, eraparklates see ei kehti.

● Linlastel on kasulik osta kolme ja üheksa kuu parkimisluba

Pärnu ja osavaldade elanikel on kasulik endale soetada ka 1. septembrist 31. maini kehtiv talveperioodi parkimisluba, mis maksab 70 eurot.

Tähele tuleks panna, et ükskõik mis ajal ostes kehtib see ikkagi ainult septembri algusest mai lõpuni ning alates novembrist-detsembrist on mõttekam juba 32 euroseid kvartalikaarte kasutada.

Aasta tasulist parkimist (suvel kvartalikaart ja edasi talveperioodi parkimisluba) maksab Pärnu ja osavaldade elanikele varasema 128 euro asemel 102 eurot.

Teistes omavalitsustes elavatele autojuhtidele soodustusi ei tehta ning näiteks Tallinna elanikud, kellele on pealinnas bussi- ja trammisõit tasuta, peaksid aastase parkimisloa eest maksma 200 eurot.

Mida võiks meelde jätta Pärnu ja osavalla elanik?

- Kolme kuu parkimiskaart maksab teile 32 eurot. See kehtib ka suvel ranna piirkonnas.
- Enne 1. septembrit võiks osta 70 eurot maksva talveperioodi parkimisloa, mis kehtib 1. septembrist 31. maini ja on kvartalikaartidest veelgi soodsam.
- Novembrist-detsembrist on odavam juba kvartalikaarte kasutada. Samuti võivad kvartalikaardid olla soodsamad, kui te kõikidel talvekuudel Pärnu avalikul tasulisel parkimisalal parkida ei soovi.

Mida võiks meelde jätta kõik parkijad?

- Parkimine on kesklinnas aastaringselt tasuline esmaspäevast reedeni kell 8-18. Laupäeval, pühapäeval ja riiklikel pühadel on kesklinnas parkimine tasuta. Parkimisaja algust kirjalikult või parkimiskella abil fikseerides võib kesklinna avalikul tasulise parkimise alal tasuta parkida tund aega, Endla teatri ees asuval Keskväljakul kolm tundi ja silla kõrval asuvas Kalda tänava parklas kogu aeg.
- Parkimine on ranna piirkonnas tasuline 1. juunist 31. augustini iga päev kell 10-18. Parkimisaja algust kirjalikult või parkimiskella abil fikseerides võib ranna piirkonna avalikul tasulise parkimise alal tasuta parkida pool tundi. Tammsaare puistestel võib parkida tasuta.
- Kui unustate parkimiskella panemata või parkimistasu maksmata, piirduvad Pärnu Haldusteenuste parkimiskontrolörid viimase kahe aasta jooksul toimunud esmakordse rikkumise puhul vaid hoiatamisega.
- Jälgige, kas te pargite linna avalikul tasulise parkimise alal või eraparklas. Eraparklad ja nendes parkimise tingimused on kirjas info-tahvliitel. Linna tasulise parkimise load ja piletid eraparklates ei kehti ning parkimine võib mõnes kesklinna eraparklas ka laupäeval ja pühapäeval tasuline olla.

● Mida lühemaks ajaks parkimisluba osta, seda kallim see on

Poole aasta parkimiskaart maksab 150, kolme kuu parkimiskaart 100 ja kuukaart 50 eurot. Tallinnas on kuukaartide hinnad sõltuvalt piirkonnast 150-300, Tartus 50-100 eurot.

Ühelgi Pärnu linna ja osavalla elanikul pole mõtet endale tavahinna eest perioodikaarte osta, sest ainuüksi 32 eurone kvartalikaart on nende jaoks kuukaardist odavam.

Pärnu kesklinna päevapilet maksab viis ja tunnipilet ühe euro. Ranna piirkonna päevapileti hinnaks on 12 ja tunnipileti hinnaks neli eurot.

Parkimine on kesklinnas aastaringselt tasuline esmaspäevast reedeni (välja arvatud riigipühadel) kell 8-18 ja ranna piirkonnas 1. juunist 31. augustini iga päev kell 10-18.

Varem oli linnas eraldi tasuline parkimisala turu piirkond, kus parkimine oli tasuline tööpäeviti kell 8-14. Volikogu otsustas selle liita kesklinna piirkonnaga ja pikendada tasulise parkimise aega tööpäeviti kella 18ni.

Samuti tõsteti kesklinna päeva- ja ranna piirkonna tunni- ja päevapiletite hindu ning tasulise parkimisala piires elavate autoomanike aastakaardi hinda (neljalt eurolt kahekümnele).

● Parkimisaja algus tuleb kellaga või kirjaga fikseerida

Parkimisaja algust kirjalikult või parkimiskella abil fikseerides on võimalik kesklinnas tasuta parkida tund aega ja ranna piirkonnas pool tundi.

Kes Pärnu kesklinnas tööpäeval pikemalt tahab parkida, võib auto jätta Endla teatri ette

Keskväljakule, kus pärast parkimisaja fikseerimist võib tasuta parkida kolm tundi.

Kesklinnas võib tasuta parkida silla kõrval asuvas Kalda tänava parklas. Kes sinna ei mahu ja raha maksta ei soovi, peab auto jätma väljapoole tasulise parkimise ala. Ranna piirkonnas võib tasuta parkida Tammsaare puistestel.

Parkimispileteid saab osta parkimisautomaatidest, R-Kioskitest, Pärnu külastuskeskusest ja Pärnu Haldusteenuste kontorist või saates mobiilseks parkimiseks sõnumi numbrile 1902.

Sõnumisse tuleb kirjutada auto number, jätta tühik ja märkida parkimistsoon (PÄRNU või RAND), parkimist lõpetades helistada numbril 1903.

Pikemaajalisi parkimislube väljastab Pärnu Haldusteenused, ostutaotluse võib saata veebiaadressil <https://haldusteenused.ee/parkimisloa-ostutaotlus>.

● Eraparklates kehtivad teised reeglid

Eraparklate tasulise parkimise ajad, hinnad ja parkimise tingimused sõltuvad eraomanikest.

Linna tasulise parkimise piletid eraparklates ei kehti ning parkimine võib eraparklates (näiteks Lepa Keskuse juures) laupäeviti ja pühapäeviti tasuline olla.

Kui Pärnu Haldusteenuste parkimiskontrolörid piirduvad viimase kahe aasta jooksul toimunud esmakordse rikkumise puhul vaid hoiatamisega, siis Europargi kontrolörid esitavad kohe 30 eurose leppetrahvi nõude, kui olete näiteks parkimiskella esiklaasi taha panemata unustanud.

Maksuvabastused

Parkimistasu maksmisest on vabastatud:

- nelja ja enama kuni 19 aastase lapse vanem, kes elab rahvastikuregistri andmetel Pärnus või osavallas
- liikumispuudega juht ja liikumispuudega või pimedat inimest teenindava mootorsõiduki juht
- M1 kategooria sõiduauto juht, kelle auto veoajamit veab ainult ja alaliselt elektrimootor ning alarm- või jälitussõiduki juht

■ Parkimistasu maksmisest vabastamist tõendav parkimisluba peab olema paigaldatud mootorsõiduki esiklaasi taha või armatuurlauale nii, et väljastpoolt oleks võimalik selle kehtivust näha.

■ Liikumispudega või pimedat inimest teenindava sõiduki parkimiskaart peab olema paigaldatud sõiduki esi- või tagaklaasi taha

■ Paljulapselistele ja elektriautodele väljastab parkimisloa Pärnu Haldusteenused, liikumispuudega või pimedat inimest teenindava sõiduki parkimiskaarte linnavalitsuse sotsiaalosakond.

■ Alarmsõiduk peab olema liiklusseaduse kohaselt tähistatud või selle juht omama alarm- või jälitussõiduki kaarti.

Parkimise eest tasumine

Parkimistasu maksmise kohustus tekib parkimise alustamise hetkest:

- 30 minuti möödumisel ranna piirkonnas
- 1 tunni möödumisel kesklinna piirkonnas
- 3 tunni möödumisel “Endla” esises (Keskväljaku) parklas

Tasuvabad ajad kehtivad juhul, kui parkimise algusaeg on fikseeritud parkimiskellal või kirjalikul teatel

Kirjalik teade või parkimiskell peab olema paigaldatud mootorsõiduki esiklaasile või armatuur-lauale nii, et väljastpoolt mootorsõidukit oleks võimalik tuvastada teate sisu või parkimiskella näit.

Parkimistasu maksmist tõendab:

- nõuetekohaselt tähistatud ühekordne parkimispilet
- parkimisautomaadi pilet
- paberkandjal või elektrooniline parkimisluba
- mobiilsideoperaatori kinnitus parkimistasu maksmise kohta

Soodustused Pärnu linna (sh osavalla) elanikule

3 kuu parkimisluba	32 €	Õigus soodusmäärale B-kategooria mootorsõiduki parkimiseks on isikul, kes on liiklusregistrisse kantud sõiduki omanikuna, sõiduki vastutava kasutajana või kasutajana ja tema rahvastiku-registrijärgne elukoht on Pärnu linn
9 kuu ehk talveperioodi parkimisluba (kehtib 1. septembrist - 31. maini)	70 €	
12 kuu parkimisluba tasulise parkimisala piires elavale pärnakale	20 €	Õigus soodusmäärale ühe B-kategooria mootorsõiduki parkimiseks on isikul, kes on liiklusregistrisse kantud sõiduki omanikuna või sõiduki vastutava kasutajana ja tema rahvastikuregistri-järgne elukoht asub avaliku tasulise parkimisala piires, parkimiseks vastaval elukoha ja/või sellele lähimal tänava osal.

Tasulise parkimise piirkonnad ja hinnad

Piirkond	M-parki-misel	Tasulise parkimise periood	Tasumäär parkimispiletiga		Tasumäär parkimisloaga			
			1 tund	1 päev	1 kuu	3 kuud	6 kuud	12 kuud
Kesklinn	Pärnu	E-R (tööpäeviti) 08.00-18.00	1 €	5 €	50 €	100 €	150 €	200 €
Rand	Rand	01.06 - 31.08, iga päev 10.00-18.00	4 €	12 €	50 €	100 €	-	-

Parkimisload:

- parkimislube väljastab Pärnu Haldusteenused
- parkimisluba väljastatakse ühe mootorsõiduki parkimiseks kuni üheks aastaks
- parkimisluba kehtib tervel avalikul tasulisel parkimisalal (välja arvatud elukohapõhine, soodustingimustel väljastatud 12 kuu parkimisluba)

Parkimispiletite müügikohad:

- parkimisautomaadid
- R-Kioskid
- Pärnu külastuskeskus (Uus 4)
- Pärnu Haldusteenused (Suur-Sepa 16)

M-parkimine:

- parkimise alustamiseks saatke sõnum numbrile 1902
- sõnumisse kirjutage: auto nr, tühik, tsoon (PARNU või RAND)
- lõpetamisel helistage numbrile 1903

● Kesklinna piirkond

on Pärnu jõe ja järgmiste tänavalõikudega (k.a) piiratud maa-ala:

- Kalda tänav (Akadeemia kuni Õhtu tn, va Kalda tn parkla)
- Õhtu tänav (Kalda kuni Kuninga, ka Akadeemia 3 parkla)
- Kuninga tänav (Õhtu kuni Akadeemia)
- Akadeemia tänav (Kuninga kuni Lõuna)
- Lõuna tänav (Akadeemia uni Vee)
- Vee tänav (Lõuna kuni Ringi)
- Ringi tänav (Vee kuni Kuninga)
- Kuninga tänav (Ringi kuni Vanapargi)
- Vanapargi tänav (Kuninga kuni Vingi)
- Vingi tänav (Vana-Pargi tn kuni Pärnu jõeni)
- Karja tänav (Hõbe kuni Aia)
- Suur-Sepa tänav (Aisa kuni Väike-Kuke)
- Väike-Posti tänav (Aia kuni Suur-Posti)
- Hõbe tänav

● Ranna piirkond

on Pärnu lahe ja järgmiste tänavalõikudega (k.a) piiratud maa-ala:

- Mere puiestee (kuni Esplanaadi tänavani), k.a Mere pst äärne parkla
- Suvituse tänav
- Supeluse tänav (Suvituse kuni A. H. Tammsaare pst)
- Anton Hansen Tammsaare puiestee (välja arvatud)
- Kanali tänav (Papli kuni AA. H. Tammsaare pst)
- Papli tänav (Kanali kuni Side)
- Side tänav (kuni Papli tänavani)
- Ranna pst 4 paiknev parkla

● Tasulises parkimisalas asuvad ka eraparklad

● Eraparklates kehtivad teised reeglid ja hinnad

Jälgige liiklusmärke ja infotahvleid!

Tasuta parkimise võimalused

- Kesklinnas silla kõrval asuvas Kalda tänava parklas
- Ranna piirkonnas Tammsaare puiesteel
- Väljaspool tasulist parkimisala

Rattaga Pärnus

Rattasõit muutub järjest populaarsemaks

Kadri Killing, Margo Märtssoo
MTÜ Pärnu Rattarikkaks

Pärnu on ideaalse suurusega linn, et enamik oma igapäevaseid toimetusi jalgrattaga teha. Hea tahtmise, koostöö ja targa planeerimisega on võimalik suvepealinna tiitli kõrvale omandada Eesti rattapealinna austav nimetus. Saada linnaks, kus ratturile on mõeldud ning liiklemine mistahes kohast teise on rattal kergem ja kiirem kui ühegi teise liiklusvahendiga.

Linnapilti vaadates tundub, et üha rohkem pärnakaid on rattaga liikumise positiivsed omadused enda jaoks avastanud. Rattaga linnaliikluses kulgejaid on igas vanuses ja erinevate ratastega. Samamoodi on suurenenud nende kuude arv, mil on võimalik näha inimesi liikumas kaherattalistel sõiduvahenditel.

Viisteist aastat tagasi teadis suurem osa talvel rattaga liikujatest üksteist nägupidi. Praeguseks on olukord tundmatuseni muutunud ja talvise rattasõidu nautijaid on kordades rohkem. Sellele on aidanud kaasa nii jalgrataste valiku kui talvise lisavarustuse paranemine, kergliiklusteede laienemine. Lootus jääb, et järgmisel talvel lükkab saamees Akadeemia tänava ja kõik suve jooksul valminud rattateed kenasti puhtaks.

Euroopa riike vaadates on önnelike inimeste ja ratturite arv omavahel seotud. Holland, Taani, Saksamaa – antud loetelu ei vaja kommentaare. Euroopa jalgratturite liit (European Cyclists' Federation – ECF) töötas välja ECFi rattasõidu baromeetri, kus võrreldi jalgrattaga liiklemist, jalgrattaturismi, jalgrataste propageerimise tegevust, müüki ja ratturite ohutust. Esikümnesse reastasid Taani, Holland, Rootsi, Soome ja Saksamaa, Eesti jagas 15. kohta Itaaliaga.

Tulemusi kõrvutati maailma önnelikkuse raportiga, kus Eesti oli 63. kohal. ECF väitis, et jalgrattasõbralikkus suurendab inimeste heaolu ja tänu sellele ollakse oma töökohal produktiivsemad, mis lõppkokkuvõttes on kasulik majandusele. Selle väite tõestamiseks võrreldi rattasõidu baromeetri ja heaoluraporti tippu, kus „võitjad“ kattusid. Mõlemas oli esikohal Taani, teisel Holland, kolmandal Rootsi ja neljandal Soome. Sealt edasi hakkasid numbrid varieeruma, aga põhimõtteliselt jäi trend samaks – riigid, kus jalgrattaga sõitmine on rohkem levinud, on ka kõrgema õnnetasemega.

● Rattasõit on populaarne

Rattasõidu üha populaarsemaks muutumise põhjuseid on palju. Rattaga sõidetakse selleks, et alandada kaalu, tõsta lihastoonust, parandada tervist, hoida kokku raha, vöidelda kliimamuutustega ja säästa keskkonda, vähendada stressi jne. Kuid tegelekult on kõik need vaid lisaboonuseks sellele, et rattaga jõuab ühest punktist teise kiiresti.

Üha autostuvas linnas ei ole vaja istuda ummikus, otsida vabu parkimiskohti. Aastaringseid jalgrattaga sõitjad teavad öelda, et sõitmine on lihtsalt mõnus ja peale kõige muu ka sotsiaalne tegevus. Tänaval on alati võimalik seisma jääda, kui satud tuttavat nägema, et paar sõna juttu ajada. Autoga sõites selline võimalus puudub. Heal juhul saad käega viibata või signaali anda.

Meil on kõik ressursid, rattaga sõita soovijad ja valmidus panustada rattasõiduks vajaliku infrastruktuuri arendamisse, et jõuda rattasõitjate suhtarvus nendele riikidele järele. Kergliiklus- ja rattateid on viimaste aastatega lisandunud linna ja lähikümbrusesse palju. Nii saab sõita Audru koolini, kulgeda Sindi ja Pärnu vahel, Lottemaale minek muutub mugavamaks. Ka kesklinnas paranevad jalgrattasõidu seisukohast liiklusolud järjest enam.

Mõnikord imestatakse jalgratturite imeliku sõidutrajektoori üle. Et miks nad sealt sõidavad, kust nad sõidavad, kui ometigi on kõnniteel või sõiduteelt mahasõit olemas? Vastus on üks: äärekivid. Teepinnast kõrgem äärekivi on tore koht selleks, et teha rattaga hüppeid, aga kui sul on rattal ees korv, mis on asju täis ja/või laps taga turvaistmel, siis uskuge, see ei ole tore. Nii valivadki paljud rattasõitjad tee, mis viiks äärekividest võimalikult ohutult mööda.

Kindlasti ühinevad meie tagasihoidliku kriitikaga ka lapsevankri ja ratastooli või rulaatoriga liiklejad. Kiita tuleb siinkohal Pärnu Tennisehalli ja Strandi ees olevat kõnniteed, kus äärekivid on osaliselt eemaldatud. Kõnnitee ja sõidutee kõrgusvahed on viidud nulli lähedale ka uuel kergliiklusteel Akadeemia ja Lõuna tänaval. Loodame, et teede dehituses jätkub suund, et äärekivid on maha- ja pealesõitudel ratturile ja teistele liiklejatele märkamatud ning remontide käigus muutuvad peale- ja mahasõidud sõiduteega ühetasaseks. Seda kõike on rõõm jälgida.

● Kooseksisteerimine

Lundi Ülikoolis tehtud uuringus “Kopenhaageni transpordi muutumine : autode ja rataste tasuvuse võrdlus” jõuti järeldusele, et autoga liiklemine on ühiskonnale kuus korda kallim kui rattaga sõitmine. Rattateede rajamine ja nende kasutamine on linnale odavam kui uute autoteede rajamine, iga rattaga sõidetud kilomeeter toob ühiskonnale kasu 16 ja autoga sõitmine 50 senti kilomeetri kohta.

Kui ettevõtjad soovivad endale terveid ja efektiivseid töötajaid, siis üks võimalus oleks toetada jalgratta ostmist. Rattaga liiklev töötaja on antud uuringu järgi vähem haige, seega on ta nii ettevõttele kui ka kogu sotsiaalsüsteemile kasulik. Loodame siiralt, et linnal on kavas mingi laiem uuring, mis annaks kindlad andmed sellest, milliseid kergliiklusteid oleks veel vaja juurde ehitada.

Pudelikaelaks meie linnaliikluses on olnud pikka aega kesklinna sild. Palju on räägitud silla kui peamise autotranspordisõlme puudustest ja õnnestustega kaasnevatest ummikustest, vähem on

olnud juttu kergliiklejate probleemidest. Ratturite ja jalakäijate kooseksisteerimine silla merepoolisel kõnniteel on hea proovikivi vastastikusele sallivusele. Talvekruusi ajal läbi viidud uuring näitas, et 86% ratturitest on sattunud konflikti jalakäijaga kesklinna sillal.

Sama uuring tõi välja ratturite soovid, kuhu võiks linn edaspidi rattateid rajada. Kõige enam sooviti rattarada Riia maantee äärde kogu selle pikkuses. Osaliselt saab vastanute soov Lottemaa kergliiklustee rajamisega täidetud.

Kahjuks unustab inimene autorooli istudes, millised on ratturi või jalakäija mured. Liikluse nõrgem osapool jällegi unustab, et tugevama osapool on võimatu aru saada tema mõtetest, näiteks soovist kuhugi pöörata. Kui te autojuhina ei kujuta ettegi parem- või vasakpöörde tegemist ilma suunanäitamiseta, kas siis näitate suunda ka ratturina? Üleskutse kõigile – tuletage meelde, kuidas te soovite, et teised liikleksid ja talitage teiste soovide järgi.

Liikluseeskirjad ütlevad, et jalgrattaga sõitjal ei ole vööttrajal auto ees eesõigust. Paljud autojuhid ja jalakäijad on õigusega pahased üle vööttraja tuhisevate ratturite peale. Samal ajal ei tohiks unustada rattureid, kes korralikult rattalt maha tulevad või ootavad, kas autod annavad talle tee ületamise õiguse.

Vööttrajale lähenedes võtke hoog maha. Kui lähenevaid autosid pole näha, sõitke edasi. Kui aga auto on lähedal, siis veenduge, et autojuht on teid märganud. Kui vaja, peatuge. Kui auto jääb seisma ja juht lubab teil vööttrada ületada sõites, siis kindlasti tänage teda peanoogutuse või käeviipega.

Vahel tundub, et Eesti inimesed ei julge rattakella lasta. Peljatakse, et jalakäija ehmub ja tänu sellele ei anta endast märku. Lihtne lahendus oleks kaugemalt kella andmine, mitte endast märku andmine alles siis, kui ollakse jalakäija selja taga.

Suure suvesoojusega pugesis paljud seni talvekorterit nautinud liikumisvahendid oma urgudest välja. Kahjuks pole jalgratturite ja jalakäijate suhted alati kõige sõbralikumad.

Nii nagu on igasuguseid inimesi, on ka igasuguseid rattureid. Me ei kaitse neid, kes tegelevad sõitmise ajal nutitelefonis surfamisega või panevad kaasliiklejaid ohtu, kuid loodame, et üksteisega arvestamine muudab koos liiklemise järjest meeldivamaks.

● Kolm soovi kuldkalale

Kui Pärnu lahest püütaks kinni kuldkala ja ta saaks täita kolm soovi, siis meie, ratturid, sooviks järgmist: et iga autotee kõrval oleks jalgrattatee; et igal pool linnas oleks piisavalt kohti, kuhu ratast lukustada; et Pärnu rattateed oleks ühendatud ühtseks terviklikuks võrguks, kus rattur tunneb end vördse partnerina.

Meeldivaks rattasõiduks Pärnus:

■ Jälgige, et ratas oleks tehniliselt korras: pidurid, kell, helkurid ja tuled.

■ Võimalusel/vajadusel kandke kiivrit.

■ Ärge tegelege rattaga sõites kõrvaliste asjadega.

■ Andke kella jalakäijast piisavalt eemal, et ta jõuaks lähenemisele reageerida.

■ Oma soovist sõita vasakule või paremale andke alati suunamärgiga märku.

■ Vööttrajale lähenedes veenduge, et autojuht teid märkaks. Tulge rattalt maha ja ületage vööttrada kõndides.

■ Kui autojuht on nõus laskma teid üle vööttraja sõites, siis tänage teda kas peanoogutuse või käeviipega.

■ Märgistatud rattateel valige alati parempoolne sõidusuund. Nii jääb vasakul olev teeosa vastutulistele.

■ Kõnniteel sõites valige võimalusel alati sõiduteepoolne äär.

■ Sõiduteel sõites jälgige, et te ei tekitaks oma sõidustiiliga endale ja teistele ohtlikke olukordi.

■ Olge alati rõõmus ja heatahtlik!

*Et elu Pärnus
oleks ikka seda
nagu nagu unistustes
soovime*

...

*iitle
oma sõna sekka!*

Pärnu arenguplaane
kajastav dokument ootab
täiendavaid

ettepanekuid

**14. augusti
kella 17-ni**

Vaata lähemalt
parnu.ee